

TARTU ÜLIKOOL

Kas platvormimajandus teeb meid tootlikumaks?

Tööplatvormide mõju majanduses ja tööturul

Jaan Masso

**TARTU ÜLIKOOL,
MAJANDUSTEADUSKOND**

**Projekt „Platvormitöö mõjud ja tulevikusuunad Eestis”,
Riigikogu Arenguseire Keskus, Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium**

30 september 2026

PLATVORMITÖÖ MÕJUD JA TULEVIKUSUUNAD EESTIS KUIDAS?

MIS?

1.10.2024 - 30.9.2026

Tellijad/rahastajad: Eesti
Teadusagentuur; Majandus- ja
Kommunikatsiooni-ministeerium
Arenguseire Keskus

Milline on platvormitöö kaudu töötajate
majanduslik ja sotsiaalne väljavaade
ning mis on sektori tulevik Eestis.

Tegijad: Tauri Tuvikene (juht), Liis
Roosaar, Jaan Masso, Mari-Klara Stein,
Artur Toikka, Kaire Holts, Merle Erikson,
Annika Rosin, Elena-Hanna Septer,
Pooja Suwal, Edward Agyapong

Platvormitöö tegijate vaade

- Intervjuud
- Küsitlusuuring

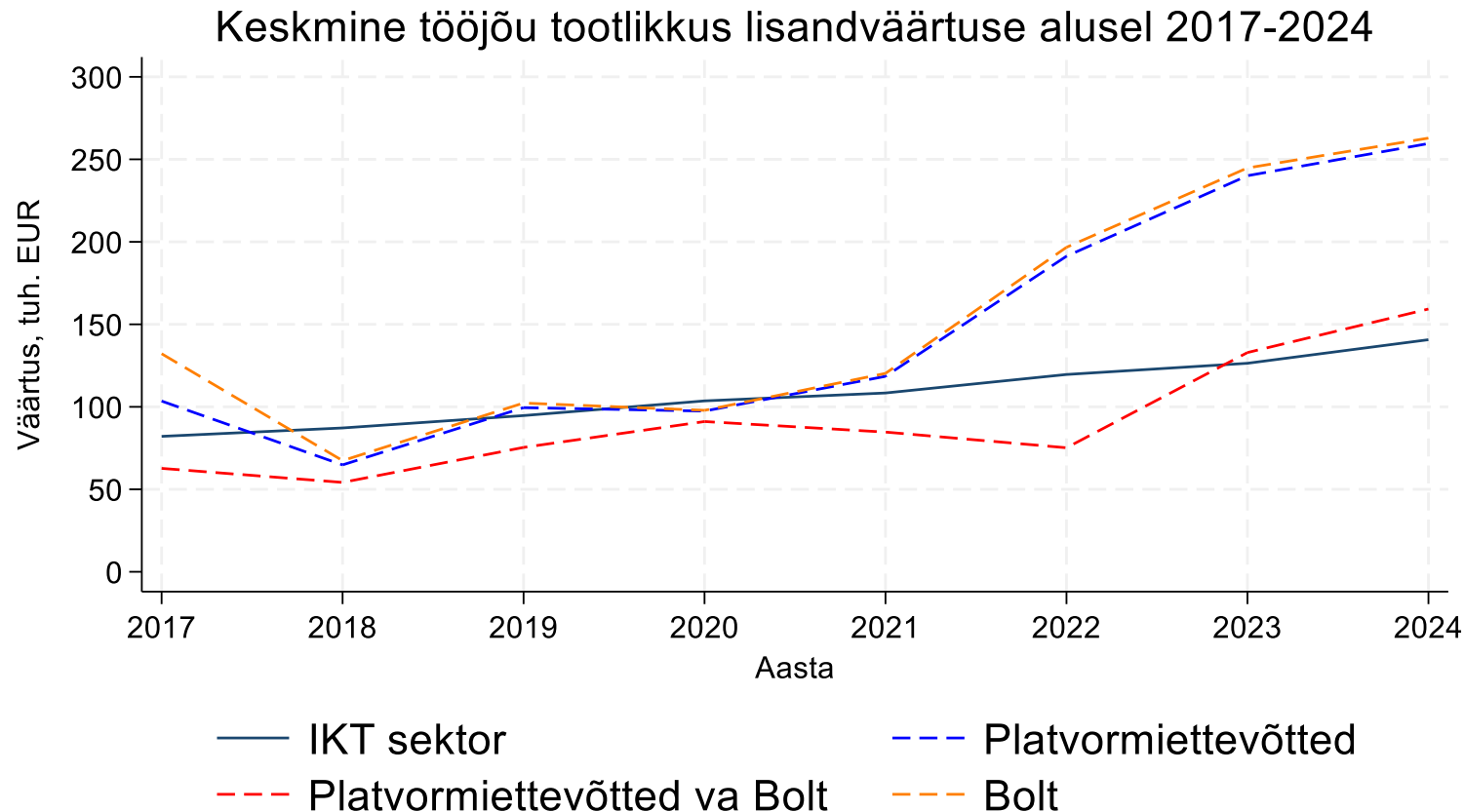
Ettevõtete vaade

- Registriandmed
- Platvormide veebiliikluse andmed
- Intervjuud platvormi ja
mitteplatvormiettevõtetega

Muu

- Juriidiline analüüs
- Fookusgrupp: ettevõtted ja muud huvigrupid
- Stsenaariumid

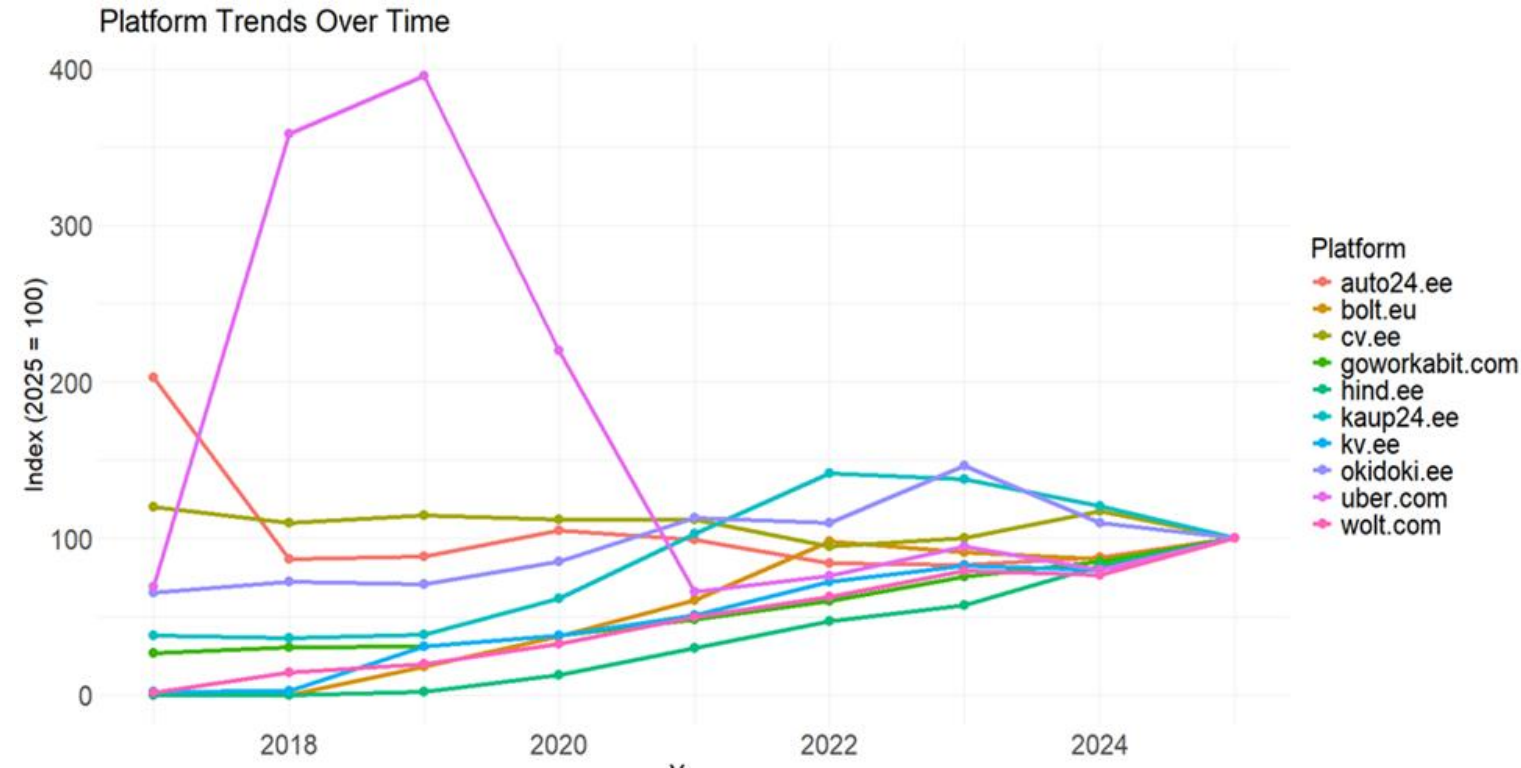
Platvormitöö ettevõtete tootlikkus

- **Kokku ca 17 tööplatvormide ettevõtet, Bolt ca 90% sektorist**
- **Platvormimajanduse osa kogu majanduse töötajate arvust ca 0.2% ja IKT ettevõtetest ca 15%**
- **Platvormitöö ettevõtete tootlikkus on kasvanud alates 2020. aastast oluliselt kiiremini kui IKT sektoris tervikuna**
- **Ka ilma Bolt-ita on tootlikkuse kasv ületanud IKT sektori kasvu**

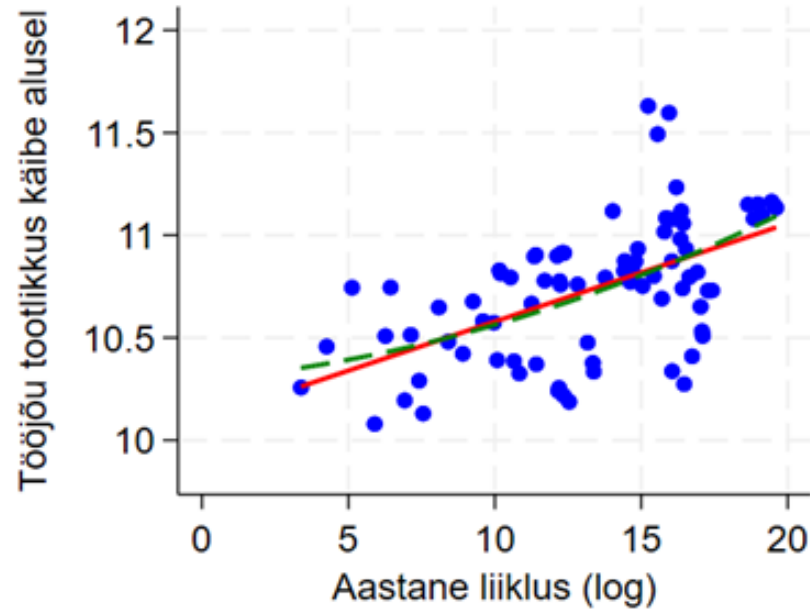
Platvormide kasutamine (veebist) ja tootlikkuse (Äriregister) muutus: statistiline analüüs

- Bolt, Wolt ja goworkabit.com näidanud järjepidevat laienemist.
- Uber on olnud väga volatiilne, näidates pärast kiiret alguskasvu stabiliseerumist madalamal tasemel.

- **Platvormitöö seos mitteplatvormiettevõtete tootlikkusega** – OECD uuringu (Costa et al. 2011) kohandus – **Eesti tööplatvormid**
- **Platvormide (orgaanilise) veebliikluse andmed** – lähend platvormide tegelikule kasutamisele – kogumine Semrush platvormi kaudu
- **Platvormide nimekiri** – OECD nimekiri, Semrush'i konkurentide analüüsi funktsiooni
- **Finantsandmed** – Äriregister
- **Arvutused eraldi kogunimekirja ja tööplatvormide (20) kaupa**

Platvormide veebiliiklus ja tootlikkus: tulemused

- Iga punkt 100-st joonisel tähistab ühte protsentiili veebiliikluse sagedusjaotusest
- **Neli tootlikkuse näitajat**
 - Kaks tootmistegurite kogutootlikkuse (TFP) näitajat
 - Kaks tööjõu tootlikkuse näitajat, lisandväärtus töötaja kohta ja käive töötaja kohta.

- Sõltuv muutuja log tootlikkuse muutus, selgitav platvormide veebiliiklus, fiks. efektid – harude spetsiifika & ühised šokid
- **Pigem positiivne seos platvormide leviku ja tootlikkuse kasvu vahel,**
 - nii kõigi platvormide kui kitsamalt tööplatvormide korral
 - seoste tõlgendamisel põhjuslikuna tuleb olla ettevaatlik
- **Platvormide kontsentratsioon suurtele platvormidele ei pruugi olla halb, aga oluline on dünaamika, s.t. teatud platvormi domineeriv turuosa pole garanteeritud**
- **Veebiliikluse ja tootlikkuse muutuse tugevam + seos madalama tootlikkusega ja väiksemate ettevõtete valimis –** potentsiaalne positiivne mõju majandusele.⁵

Intervjuud platvormiettevõtetega

- **12 intervjuud** – 7 platvormiettevõtet, 5 mitteplatvormiettevõtet - sh hübriid
 - **Platvormid** - kohapõhised (kullerid, sõidujagamine) ja veebipõhised (nt IT)
 - **Mitteplatvormid** – sõiduteenused, jaekaubandus, logistika, puhastus – platvormistumine loogilisem
 - **Riigid** - 7 Eesti, 3 USA ettevõtet (sh globaalsed), 1 Belgia (ühistu), 1 Läti
- **Teemad**
 - **Platvormi roll ärimudelis** – nt nõudluse ja pakkumise sobitamine
 - Klassikaline vahendaja, kuulutuste portaal, hübriidmudel, ühistu, administratiivne kiht
 - **Ettevõtte tegutsemiskoht / peakontor** – talentide geograafia
 - **Regulatsioonid** – reeglite varieeruvus üle EL
 - **Algoritmiline juhtimine** – suured otsused inimene, väikesed algoritm
 - **Ettevõtlust takistavad tegurid** – võrdne konkurents
 - **Tehnoloogia** – platvormimajandus kiirendab üleminekut– isesõitvad autod

Tehnoloogia, sh tehisaru, mõjud – inkrementaalne versus radikaalne

1. Kohapõhised platvormid: pigem inkrementaalne, efektiivsuse kasvu

- **Optimeerimise tööriist:** parandatakse marsruute, turuplatsi toimimist, kliendituge.
- **Kasv ilma värbamiseta:** Efektiivsuse kasv võimaldab kasvada ilma kontoripersonali arvu suurendamata.
- **Väikeplatvormide reaalsus:** Väikese mahu ja kullerite hea kohaliku taju korral on AI roll väiksem
- **Võimalik fundamentaalsem mõju - AI roll sisenemisbarjäärade vähendajana?** Olemasolevate andmete väiksem tähtsus

2. Veebipõhised platvormid: Eksistentsiaalne pööre ja ohud

- **Usalduskriis ja „TI-katastroof“:** Kui inim- ja tehisloomet ei suudeta enam eristada, satub ohtu platvormide võime lahendada info asümmeetria probleemi turul.
- **Turu segmenteerumine:** Turg jaguneb kaheks – odavam tehisaruga loodud sisu vs. kõrgelt hinnatud ja väärtuslikum „puhas inimlooming“.
- **Kolmepoolne turuplats:** Traditsiooniline mudel muutub: areneb suhe **Klient => Vabakutseline => AI-agent** (nt veebilehtede loojad).
- **Madalamad sisenemisbarjäärid:** Keelemudelid ja tõlketööriistad lihtsustavad platvormitööle sisenemist nii vähese kogemusega kui ka eakatel kasutajatel.

Põhisõnumid & poliitikasoovitused

- **Sõnum:** Platvormitöö ettevõtted moodustavad Eesti majanduses väikese osa
 - Tööplatvormidel positiivne seos tootlikkuse kasvuga laiemas majanduses
- **Sõnum:** Eesti praegusesse regulatiivsesse keskkonda suhtusid intervjueeritud ettevõtted pigem positiivselt, nt ettevõtluskonto
- **Sõnum:** Platvormimajanduse roll ühiskondlike väljakutsetega tegelemisel – regionaalareng, ühiskonna vananemine, roheüleminek
- **Soovitus:** kaasata ka platvormitöö ettevõtteid platvormitöö sotsiaalkaitse rahastamisse
 - Kaitse vajalik platvormitöö tegemiseks, aga mittetraditsiooniliste meetoditega: ametiühingute pakutav, universaalne baassissetulek, tööjõumaksud töötaja kanda (Leedu), Inglismaa lahendus, ja muud alternatiivsed lahendused
- **Soovitus:** Toetada Eesti tegevuses EL-i lähenemiste ühtlustamist – toetab ettevõtete kasvu ja rahvusvahelist laienemist
 - Rahvusvaheline sõiduteenuste ettevõtte - ühtsemad reeglid üle EL riikide võiks olla tervitatavad – positiivne suhtumine EL platvormitöö direktiivi